

ALLE ZHB-UITGAVEN VOLLEDIG DOORZOEKBAAR OP INTERNET

Gerard J.H. van Nes

Alle tot heden verschenen uitgaven van de Zijper Historie Bladen (ZHB), en dat zijn er vanaf 1983 ruim 130, staan volledig doorzoekbaar op internet. Een eerste stap daartoe werd reeds in 2004 gemaakt. De Historische Vereniging "De Zijpe" (HVZ) was daarmee zelfs één van de eerste historische verenigingen die dat met hun tijdschriften deed. In 2007 volgde via de website van het Zijper Museum de ontsluiting van de volledige teksten binnen de artikelen. Sinds begin 2014 staan alle tijdschriften op de website van de HVZ zelf, waarbij gelijk gebruik wordt gemaakt van het populaire 'Zijper Collectie Beheer Systeem' (ZCBS) dat ook voor de verschillende beeldbanken bij het Zijper Museum en bij veel andere historische instellingen in gebruik is. Mede dankzij dit systeem bekijken elke dag ruim 30 verschillende websitebezoekers één van de ruim 1000 ZHB-artikelen op internet. Recente uitgaven komen vanzelfsprekend alleen op papier beschikbaar. Om te lezen is en blijft papier nu eenmaal het meest relaxte medium. ZHB op internet is te vinden op webadres: www.dezijpe.nl/zhb.html

ZHB's : Zijper Historie Bladen

Het eerste nummer van de ZHB's verscheen in 1983. Op dit moment (eind 2014) loopt alweer de 32e jaargang. Met 4 uitgaven per jaar (en soms een extra editie) komt dat momenteel op 133 uitgaven gevuld met ruim 1000 artikelen. Waardevolle informatie waar 125 verschillende auteurs met veelal het nodige uitgevoerde vooronderzoek, veel tijd in hebben gestoken. Sommige abonnees hebben zelfs alle verschenen exemplaren ingebonden dan wel keurig geordend en bezitten daarmee een schat

aan historische informatie over de Zijpe en de direct omliggende gebieden. (*1)

De veelheid aan historische informatie in de ZHB's maakt echter het zoeken naar reeds gepubliceerde onderwerpen en onderdelen van artikelen een zeer moeilijke en tijdrovende klus. Zodoende werd reeds 10 jaar geleden besloten om alle verschenen ZHB-uitgaven doorzoekbaar (maar nog niet downloadbaar) op internet beschikbaar te stellen.

Zoekresultaat: zanddijk

Aantal pagina's die aan de opgegeven zoekvoorwaarden voldoen: 5

1. Overpeinzingen bij de Lavey aan de Zanddijk
Bremer, J.T. (Jan); Deugd, L.R.
24e Jaargang, nr. 2, mei 2006, p.24
2. Een Middeleeuwse vuurboet bij Petten
Siewertsen, W.
22e Jaargang, nr. 4, december 2004, p.14-15
3. Verhalen uit het Buitenveld. De stranding van de Oost-Indievaarder 'De Horstendaal' (1742)
Bremer, J.T. (Jan)
14e Jaargang, nr. 1, februari 1996, p.10-11
4. Het ontstaan van het Buitenveld (Koegras)
Bremer, J.T. (Jan)
10e Jaargang, nr. 2, juni 1992, p.7-9

Afb. 1: Zoekresultaten met alleen metadata: de 1e versie uit 2004 van de ontsluiting van de ZHB's op internet.

ZHB's metadata doorzoekbaar (versie 1)

Reeds in december 2004 vond de eerste stap plaats om (voorlopig) alleen de metadata (*2) gegevens van een ZHB-artikel, via internet snel te kunnen opzoeken (afb. 1). Men kon daarbij zoeken op één van de woorden uit de metadata waarna vervolgens het zoekresultaat (met natuurlijk het nummer van de uitgave) werd getoond. Het zoekwoord werd daarbij voor de duidelijkheid in het rood weergegeven.

Dit was de eerste stap om een reeds eerder verschenen uitgave snel te kunnen vinden. Binnen het artikel zelf kon echter nog niet gezocht worden. Dat vereiste veel meer werk, onder meer het volledig digitaal maken van alle reeds verschenen gedrukte ZHB-uitgaven.

ZHB's gedigitaliseerd

In de Zijper Historie Bladen van 2007, jaargang 22 nr. 4 (*3) heeft u kunnen lezen dat de auteur in het kader van 25 jaar ZHB, reeds in 2005 gestart was met de digitalisering van alle ZHB-uitgaven.

Uitgaven van voor 2001 moesten allemaal door het externe bedrijf *MicroFormat* te Lisse gescand worden. De latere uitgaven konden gelukkig direct van de ZHB-drukkerij *Dékavé* overgenomen worden. Het resultaat van dit alles waren vele PDF-bestanden. Na de nodige handmatige bewerkingen en aanpassingen van deze bestanden, konden alle verschenen ZHB-uitgaven vervolgens inhoudelijk alleen op de computers van het Zijper Museum via het *Adobe Reader* programma geraadpleegd worden. Nog niet op internet. Dat zou pas 2 jaar later mogelijk worden.

Zoekresultaat Zijper Historie Bladen: == zanddijk ==

Het Zijper Historie Blad (ZHB) wordt vanaf 1983 uitgegeven door de Historische Vereniging "De Zijpe" en verschijnt in principe 4 keer per jaar. Voor informatie over de vereniging, de Zijper Historie Bladen en het lidmaatschap, zie [elders op deze website](#)

zanddijk [Uitgebreid zoeken](#)

Gevonden: 51 artikelen met in totaal 110 zinnen
Getoond worden maximaal 25 artikelen

26. ZHB 1997-02 (p. 3-7): **De strijd tegen het water. Hare Majesteit in (de) Zijpe**
 - o Na de beruchte storm uit de 19e eeuw, die van 3-5 februari 1825 schrijft men: Men verbeelde zich het ijsselijk toneel: den Zanddijk niet slechts op één punt, maar op veele plaatsen tot zes ellen kruisbreedte weggenomen, den golfslag met woede tot boven de kruin der zeevering .
27. ZHB 1997-03 (p. 3-63): **De Zijper Kronieken van Dirck Adriaensz Valcooch: een tijdgenoot verhaalt van de bedijkingen van de Zijpe in de zestiende eeuw**
 - o De zanddijk bij Petten zag men eerst scheuren maar daar werd door iedereen weinig acht op geslagen.
 - o De zanddijk bij Petten zag men eerst doorbreken, maar men sloeg weinig acht op die dijk.
 - o De zanddijk brak op diverse plaatsen door.
28. ZHB 1997-04 (p. 3-5): **De Zijpe voor de drooglegging**
 - o Voor 1421 kennen we de volgende bedijkingen in de Zijpe: 1. ± 1229 de aanleg van de Schoorlse zeedijk; 2. ± 1270 afsluiting van de Rekere; 3. ± 1388 vergraven van nollen tot een zanddijk tussen Petten en Callantsoog.

Afb. 2: Zoekresultaten met zinnen: de 2^e versie uit 2007 van de ontsluiting van de ZHB's op internet.

ZHB's inhoudelijk doorzoekbaar (versie 2)

In september 2007 werd door de auteur voor de HVZ een computerprogramma geschreven en via internet beschikbaar gesteld wat als doel had om snel te weten te komen of een bepaald onderwerp in een reeds verschenen ZHB-uitgave was verschenen. Het zoekresultaat waren *alleen de zinnen* uit het artikel waarin het opgegeven zoekwoord voorkwam samen met het nummer van de uitgave. Aan de hand van het aantal treffers kon men een idee krijgen of het zinvol was het betreffende artikel snel in de eerder verschenen papieren uitgaven op te zoeken (zie afb. 2).

De logisch volgende stap was natuurlijk ook het integraal tonen van het artikel waarin het resultaat van de zoekopdracht in voorkwam.

In augustus 2009 werd door het bestuur van de HVZ besloten om via het bestaande programma *de uitgaven ouder dan tien jaar* voor externe bezoekers volledig op internet ter beschikking te stellen. Redactie en bestuur van de historische vereniging hadden daarnaast via het programma wel inzage in alle recent verschenen artikelen. Een belangrijke stap was daarmee gemaakt in de volledige ontsluiting van de ZHB's op internet. En de HVZ liep met deze beslissing duidelijk weer voorop.

HISTORISCHE VERENIGING
„De Zijpe”

Homepage HVZ --> De Zijper Historie Bladen (ZHB)

Historische Vereniging "De Zijpe"

De Zijper Historie Bladen (ZHB)

1. Zoek op: aaneengesloten tekst alle losse woorden (AND) één van de losse woorden (OR)
zanddijk Alle DB's
leeg veld : toon alle 1007 publicaties

2. Zoeken in veld: + Periode artikel:

3. Zoekwoord mag onderdeel van een woord zijn:

4. Resultaat zoekactie weergeven als: Gallery Lijst

5. Resultaat zoekactie sorteren op: Database nr. Auteur(s) Titel Ongesorteerd

6. Zoeken in OCR-tekst publicaties: Ja Neen

Of toon de nieuwe publicaties op Internet van laatste : kwartaal (6) ... half jaar (12) ... jaar (21)

Aantal publicaties op Internet: 1007
Aantal publicaties op Intranet: 1007
Laatste update: 04-11-2014 (21:46)

Een van de publicaties (nr. 1996031315):
Nadere kennismaking: Zomerhuis Korfwaterweg 19 te Petten
[Klik op plaatje voor verdere informatie.](#)
Waar wordt ZCBS nog meer gebruikt?

De Historische Vereniging "De Zijpe" brengt minimaal 4 keer per jaar een tijdschrift uit: de Zijper Historie Bladen (ZHB).
Losse nummers van de ZHB zijn via het Zijper Museum verkrijgbaar.
Met dit zoekprogramma wordt gezocht in de ca. 130 tijdschriften met ca. 1000 artikelen van de Zijper Historie Bladen.
De artikelen uit de jaargangen 1983 t/m 2008 zijn ook vervolgens volledig als PDF te downloaden!

Gratis proefnummer:
De volledige ZHB Jaargang 21, nr. 2 (mei 2003)
(PDF-formaat; 918 kbyte)
Voor een abonnement: [zie elders](#)

Achtergrondinformatie:

- Artikel ZHB: 25 jaar Zijper Historie Bladen op 1 dm²
- Aanvullingen op dit artikel

Digitalisering ZHB en idee/ontwikkeling ZHB-database:
Gerard van Nes (Zijper Museum, Schagerbrug (NH))

Enkele artikelen series:

- De bewoners van de kom van 't Zand (4 afl.)
- De kop in kaart (5 afl.)
- De opkomst van de sport in Zijpe (3 afl.)
- De vondst van een Zijper en Helderse Walvisvangst (3 afl.)
- Draven op de Zandtemer Kermis (4 afl.)
- Entrainementen in Zijpe (6 afl.)
- Het kustspoor bij Sint Maartenszee (5 afl.)
- Het Noord-Hollands kustspoor (werkspoor) (4 afl.)
- Honderd jaar zuivelindustrie in de Zijpe (23 afl.)
- Monumenten en bezienswaardigheden in de gemeente Zijpe (5 afl.)
- Ouderen vertellen over vroeger (10 afl.)
- Overpeinzingen bij een schoolplaat (11 afl.)
- Schagerbrug tussen 1915 en 1933 (6 afl.)
- Schatten en schatjes van/op zolder (12 afl.)
- Voor u gelezen in de Zijper Courant (30 afl.)
- Zijper Jaren (25 afl.)
- Zuivel uit de Zijpe. Melkveehouderij (3 afl.)

Afb. 3: De ZHB in ZCBS: de 3^e versie uit 2014 van de ontsluiting van de ZHB's op internet.

ZHB's opgenomen in het ZCBS (versie 3)

Begin 2014 werden alle uitgaven opgenomen in het Zijper Collectie Beheer Systeem (ZCBS; zie kader). Dit systeem heeft t.o.v. de eerder gebruikte programmatuur, uitgebreidere mogelijkheden en is daarnaast gebruiksvriendelijker voor zowel de bezoeker als ook intern voor de beheerder en redactie (afb. 3).

Zo kan de bezoeker bijvoorbeeld zoeken in aparte velden, worden synoniemen gehonoreerd, kan het zoekresultaat op meerdere manieren gepresenteerd worden, kan gekozen worden om alleen in de metadata te zoeken, etcetc.

Naast het zoeken en lezen van de afzonderlijke artikelen, kan de bezoeker ook aanvullingen op en opmerkingen over een bepaald artikel geven.

Wilt u reageren op bovenstaand publicatie?
 Wij vernemen dat zeer graag van u via het [reactieformulier](#)

Deze informatie komt dan centraal bij de beheerder (redactie) binnen die dit, al dan niet aangepast, bij het betreffende artikel kan plaatsen. Ook de auteur kan aanvullende informatie plaatsen na het verschijnen van een artikel. Dit alles vergroot natuurlijk de actualiteit van een publicatie.

Op de homepage van de ZHB-‘beeldbank’ wordt tevens een overzicht bijgehouden van onder meer alle auteurs en beschikbare rubrieken van de artikelen. Mede hierdoor worden de tijdschriften beter ontsloten door zoeksystemen als Google hetgeen vanzelfsprekend tot gevolg heeft dat de ZHB-artikelen sneller op internet worden gevonden.

Begin 2014 werd door het bestuur van de HVZ tevens besloten om *alle uitgaven ouder dan 5 jaar* (i.p.v. ‘ouder 10 jaar’ wat voorheen gold) geheel op internet vrij te geven.

De Zijper Historie Bladen (ZHB)
De ZHB --> Zoekresultaat --> [Artikel 2014031419]

[Klik op bovenstaande publicatie voor het gehele document in PDF](#)

Artikel	: 2014031419
Titel	: Unieke kaart van de Zijpe ontdekt in het Noord-Hollands archief
Auteur(s)	: Nes, G.J.H. van (Gerard)
Periode artikel	: 1597-1620
Bijzonderheden	: Het Noord-Hollands Archief in Haarlem bezit een unieke en latere staat van de bekende feestelijke kaart van de Zijpe uit 1600. Deze nieuwe staat is zeer waarschijnlijk in 1620 gemaakt en lijkt op dit moment het enige fysieke exemplaar te zijn. De toestand van de kaart is echter uitermate slecht waardoor de uniekheid ervan tot op heden nooit opgemerkt en beschreven is. Zie ook: - www.zijpermuseum.nl/maps/1600_doetecum2/index.html - www.zijpermuseum.nl/maps/papers/doetecum/index.html
Medium	: Tijdschrift
Uitgever	: Historische Vereniging "De Zijpe"
Uitgave	: ZHB 2014-03
Pagina	: 14-19
Soort Artikel	: Algemeen
Rubriek	: Cartografie
Dorp/buurtschap	: Zijpe
Gevonden OCR-tekst	: • Duidelijk is te zien dat ook de Zanddijk (1610; lopend van Callantsoog naar Huisduinen) is bijgetekend.
Status	: Gepubliceerd
Plaatsing op Internet	: ja
Opgenomen afbeeldingen	
Interne opm.	: Wordt/is tevens gepubliceerd in het tijdschrift Caert-Thresoor
Mutatie gegevens	: Ingevoerd/beschreven op 20-09-14 door: Gerard van Nes; laatst gewijzigd op 20-09-14 door: Gerard van Nes

Afb. 4: De ZHB in ZCBS: de 3^e versie van de ontsluiting van de ZHB's op internet. Gezocht is op het woord: 'zanddijk' hetgeen een zoekresultaat opleverde van 52 artikelen. Getoond wordt de artikelpagina voor de **interne beheerder(s)**, hetgeen bij deze onlangs verschenen publicatie te zien is aan de wijzigingsknopjes midden rechts, de extra (interne) metadata velden onder de streep en de tekst onder de afbeelding.

ZHB's in ZCBS voor de redactieleden

Interne bezoekers (redactie en bestuur) hebben natuurlijk meer uitgebreide zoekmogelijkheden dan externe bezoekers.

Redactiemedewerkers krijgen daarnaast ook een enigszins aangepaste webpagina voor zich waarmee ze op eenvoudige wijze informatie en artikelen kunnen toevoegen en wijzigingen kunnen aanbrengen. Diverse *aanvullende* (interne) velden/metadatas zijn tevens alleen voor de interne medewerkers beschikbaar (zie afb. 4).

Naast later ontvangen en aanvullende informatie bij een reeds verschenen artikel, kan de redactie ook bijlagen in de vorm van onder meer aanvullende documenten, afbeeldingen, links, presentaties, etc. aan een artikel koppelen en dit intern en/of extern beschikbaar stellen.

Alleen redactieleden en bestuursleden kunnen ook op de recentste artikelafbeeldingen klikken om de bijbehorende PDF te openen (zie afb. 4); externe websitebezoekers kunnen alleen de PDF's openen van artikelen die ouder zijn dan 5 jaar.

Metadatas van nog te verschijnen artikelen kunnen tevens opgenomen worden, maar worden standaard niet voor derden beschikbaar gesteld. Dat geldt vanzelfsprekend ook voor bijvoorbeeld een eerste versie en conceptartikelen met bijbehorende correspondentie die als interne documenten aan het systeem gekoppeld kunnen worden en daardoor gelijk centraal toegankelijk zijn voor alle redactieleden. Mogelijkheden dus te over.

De *beheeromgeving* voor de ZHB's was in de eerder genoemde versies van het programma in het geheel niet aanwezig.

ZHB's als gedrukte uitgave?

Betekent dit nu dan het einde van de gedrukte uitgave van de ZHB? Zeker niet! Integendeel zelfs! Internet is een ideaal medium om snel artikelen over een bepaald onderwerp te kunnen opzoeken. Ook informatie over een onderwerp verborgen in een paragraaf of in een enkele zin van een artikel wordt in fracties van seconden gevonden. Internet is ideaal voor het lezen van korte stukken teksten.

Echter om grondig en vooral ontspannen te lezen (al dan niet met een glas wijn erbij...) is papier toch altijd het beste medium. Alleen al om het uitgebreid te kunnen bestuderen en om heen en weer te kunnen bladeren.

De verzameling van ZHB-tijdschriften van leden blijkt vanwege internet nu opens van veel meer waarde te zijn. Informatie komt dankzij de uitgebreide zoekmogelijkheden van internet, zelfs lange tijd na het verschijnen van het gedrukte medium, weer snel boven water.

Om ook bij de artikelen van de afgelopen 5 jaar te kunnen komen, blijft echter een abonnement op de papieren uitgave een vereiste. En zegt u nu zelf. Het blijft toch een verrassing om steeds de nieuwe ZHB in de brievenbus te horen vallen?

Het Zijper Collectie Beheer Systeem

Het Zijper Collectie Beheer Systeem (ZCBS) is een door de auteur bedacht, ontworpen en geprogrammeerd uitgebreid computersysteem welke gebruikt wordt voor het registreren, beheren en vertonen van museale collecties, fotoverzamelingen en/of boekencollecties. Het wordt daarnaast toegepast voor onder meer verzamelingen van bidprentjes, documenten, artikelen, aquarellen, etc.

De Historische Vereniging "De Zijpe" gebruikt ZCBS binnen de *werkgroep boerderijen* en de *werkgroep inventarisatie grafmonumenten* met resp. webadres:

- www.dezijpe.nl/boerderijen.html

- www.dezijpe.nl/grafstenen.html

Bij het Zijper Museum is ZCBS geïnstalleerd voor haar museumcollectie, de fotoverzamelingen, de bibliotheek en de Niestad fotocollectie.

ZCBS wordt gratis beschikbaar gesteld aan historische verenigingen en musea met minimaal of geen budget. Het is momenteel in gebruik bij 45 instellingen in Nederland en België met ca. 70 verschillende toepassingen (beeldbanken). De instellingen hebben zich verenigd in het begin 2012 opgerichte Genootschap ZCBS waar via bijeenkomsten en cursussen kennis en ervaring wordt uitgewisseld op het gebied van beeldbanken en aanverwante onderwerpen.

Informatie over het systeem en een overzicht van gebruikers en toepassingen is te vinden op de website: www.zcbs.nl

Tot slot

Door het uitgebreid beschikbaar en doorzoekbaar stellen van de ZHB's op internet, wordt de toegankelijkheid van de ruim 1000 reeds gepubliceerde artikelen uitermate vergroot. Het Zijper Collectie Beheer Systeem waarin alle ZHB-uitgaven zijn opgenomen, blijft in ontwikkeling. Voorstellen tot verbeteringen van het ZCBS blijven van de huidige 45 ZCBS-instellingen binnenkomen, vooral op het gebied van functionaliteit en gebruiksvriendelijkheid van het programma. Daar hebben de ZHB's op Internet natuurlijk ook profijt van. En dat zult u zeker in de toekomst gaan merken.

De homepage van ZHB op internet:

www.dezijpe.nl/zhb.html

Noten:

- (1) Een gratis proefnummer van de ZHB is te downloaden van webadres: www.dezijpe.nl/zhb/docs/03020024.pdf
- (2) Onder de metadata van een artikel verstaan we hier: de titel, naam van de auteur(s), trefwoorden, illustratiebijschriften, het tijdperk waarover het artikel ging en het nummer van de uitgave.
- (3) Zie de internet versie op: www.dezijpe.nl/cgi-bin/zhb.pl?ident=2007042424